
Správa o výsledku kontroly

V zmysle ustanovenia §18f ods. 1 písm. h) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov, je hlavný kontrolór povinný vykonať kontrolu, ak ho o to požiada obecné zastupiteľstvo alebo starosta, ak vec neznesie odklad. Kontrola bola vykonaná mimo schváleného plánu kontrolnej činnosti na II. polrok 2025 a v zmysle Pravidiel kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra Mesta Nitra. Na základe písomného poverenia hlavného kontrolóra č. 13/2025 zo dňa 01.12.2025 kontrolu vykonali Mgr. Jarmila Krčmárová, referentka kontrolórka a Ing. Veronika Lörinczová, referentka kontrolórka. Kontrola je vedená na ÚHK pod por. č. 13/2025 a názvom:

Kontrola dodržiavania povinností Správy cintorínov-Referátu pre správu pohrebísk a cintorínov v oblasti výstavby hrobového príslušenstva na cintorínoch v meste Nitra a kontrola súladu tejto výstavby s podmienkami stanovenými vo Všeobecne záväznom nariadení Mesta Nitra č. 4/2022 o pohrebiskách v meste Nitra a ich prevádzkovom poriadku.

Kontrolovaný subjekt: **Mestský úrad v Nitre**

Kontrola bola vykonaná v termíne: **10.12.2025 – 30.04.2026 s prerušeniami**

Kontrolované obdobie: **rok 2024 – 2025**

Predmetom kontroly bolo dodržiavanie Všeobecne záväzného nariadenia č. 4/2022 o pohrebiskách v meste Nitra a ich prevádzkovom poriadku v oblasti výstavby hrobového príslušenstva.

Cieľom kontroly bolo komplexné posúdenie dodržiavania legislatívnych noriem a interných predpisov súvisiacich s prevádzkou pohrebísk v meste Nitra na strane prevádzkovateľa - Stredisko mestských služieb Nitra – Referát správy, prevádzky a údržby pohrebísk a cintorínov. Overenie správnosti a úplnosti evidencie a administrácie údajov o hrobových miestach, nájomných zmluvách na hrobové miesta, komplexnosť v procesoch pri vydávaní súhlasov na stavebné práce na pohrebisku, dôslednosť postupu pri vydávaní upozornení na nápravu zistených nedostatkov, najmä pri výstavbe hrobového príslušenstva. Preverenie dodržiavania zmluvných záväzkov zo strany nájomcov a to preskúmaním aktuálneho stavu vo výstavbách hrobového príslušenstva vybudovaného v kontrolovanom období.

Výkon kontroly bol uskutočnený na základe dokladov predložených od kontrolovaného subjektu (Stredisko mestských služieb Nitra – Referát správy, prevádzky a údržby pohrebísk a cintorínov) a tiež miestnou obhliadkou na jednotlivých pohrebiskách.

Skratky použité v správe:

VZN - Všeobecne záväzné nariadenie č. 4/2022 o pohrebiskách v meste Nitra a ich prevádzkovom poriadku;

zákon o pohrebníctve - Zákon č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve v znení neskorších predpisov;

prevádzkovateľ / prenajímateľ / správa cintorínov – Mesto Nitra – Stredisko mestských služieb - Referát správy, prevádzky a údržby pohrebísk a cintorínov;

súhlas na práce - Súhlas na práce a povolenie vstupu s motorovým vozidlom na pohrebisko;

HM – hrobové miesto;

PS – pohrebná služba;

NZ – nájomné zmluvy;

VrC – virtuálny cintorín;

ÚHK – Útvar hlavného kontrolóra.

1. Základné informácie o VZN

Všeobecne záväzné nariadenie č. 4/2022 o pohrebiskách mesta Nitra a ich prevádzkovom poriadku bolo schválené uznesením Mestského zastupiteľstva v Nitre č. 376/2022-MZ zo dňa 16.09.2022 a nadobudlo účinnosť dňa 20.10.2022. Toto VZN určuje pohrebiská, ktorých zriaďovateľom aj prevádzkovateľom je Mesto Nitra. Mesto Nitra ako zriaďovateľ, poverilo prevádzkovaním pohrebísk Stredisko mestských služieb – Referát správy, prevádzky a údržby pohrebísk a cintorínov s výkonom práce Cintorínska 18, ktorý vykonáva prevádzku cintorínov, poskytuje služby pri vybavovaní pohrebov, zabezpečuje uzatváranie nájomných zmlúv na prenájom hrobových miest, realizuje výber nájomného za prenájom hrobových miest, dopĺňa databázy passportu hrobov, poskytuje komplexné informácie k prevádzke pohrebísk. VZN tiež ukladá podmienky spôsobu prevádzkovania, ukladania ľudských pozostatkov a ľudských ostatkov, dĺžku tlecej doby, podmienky nájmu hrobového miesta, prevádzkovú dobu pohrebísk. Tiež práva a povinnosti prevádzkovateľa pohrebiska, pohrebných služieb, nájomcov hrobových miest a osôb vykonávajúcich stavebné a udržiavacie práce na hrobových miestach. Prevádzkovateľ pohrebiská spravuje, spolupracuje s oprávnenými osobami, predovšetkým pohrebnou službou, zabezpečuje povolenia na vstup za účelom uskutočnenia činností súvisiacich s vybudovaním hrobového miesta, rekonštrukčné práce a iné súvisiace činnosti. Kontrolu nad dodržiavaním tohto VZN vykonávajú poverení zamestnanci prevádzkovateľa, Mestská polícia v Nitre a zamestnanci Mesta Nitry a ÚHK.

Mesto Nitra v zmysle VZN spravuje a prevádzkuje 15 cintorínov, sú to:

Mestský – ul. Cintorínska,
Párovský – ul. Urbánkova,
Chrenovský – ul. Za humnami,
Cintorín sv. Cyrila a Metoda – Cabajská cesta,
Janíkovský – ul. Golianovská,
Mlynárecký – ul. Pražská,
Mlynárecký malý – ul. Štúrova,
Vojenský (z 1. sv. vojny) – ul. Nitrianska,
Kynecký – Nová osada,
Dražovský cintorín – Severná ul.,
Hornokrškanský – ul. Pod Katrušou
Dolnokrškanský pri kostole – ul. Novozámocká,
Dolnokrškanský pri železnici – Na Priebron a ul. Liesková,
Cintorín Nitra-Chrenová, lokalita Selenec,
Kolumbárium – námestie Kráľovnej pokoja.

2. Kontrola dodržiavania VZN pri výstavbe HM

2.1 Dodržiavanie VZN zo strany správcu pohrebísk

VZN o pohrebiskách ukladá správcovi pohrebiska jeho povinnosti a práva. V rámci výkonu kontroly boli vybraté kontrolované činnosti súvisiace s výstavbou hrobového príslušenstva, ktoré na základe VZN má vykonávať Stredisko mestských služieb – Referát správy, prevádzky a údržby pohrebísk a cintorínov.

➤ § 3 ods. 2 písm. d) – fotografická dokumentácia

Po vykopaní HM prevádzkovateľ zabezpečuje fotografickú dokumentáciu, ktorá potvrdí splnenie požiadaviek podľa § 19 ods. 1 písm. a), c) a d) a § 19 ods. 5 zákona o pohrebníctve (požiadavky na rozmery a podmienky uloženia ľudských pozostatkov). Táto fotodokumentácia sa uchováva najmenej do uplynutia tlecej doby.

ÚHK listom zo dňa 16.01.2026 požiadal kontrolovaný subjekt o predloženie fotografickej dokumentácie k výkopu hrobu. Kontrolovaný subjekt vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 26.01.2026 uviedol, cit.: *„Táto fotodokumentácia predstavuje veľmi rozsiahly súbor dát, pozostávajúci z fotografií vykopaných hrobov vytváraných priebežne počas niekoľkých rokov. Z technických a bezpečnostných dôvodov nie je možné túto dokumentáciu odovzdať na fyzickom dátovom médiu. Vieme ju však sprístupniť k nahliadnutiu pri výkone kontroly“*.

Dňa 25.02.2026 si ÚHK priamo v priestoroch správy cintorínov overil vedenie príslušnej fotodokumentácie a nedostatky vo vedení dokumentácie zistené neboli.

➤ § 3 ods. 2 písm. i) – uzatváranie nájomných zmlúv a § 9 - prevod práv k hrobovým miestam

Nájomné zmluvy

Prevádzkovateľ uzatvára NZ na jednotlivé HM, vyberá nájomné za užívanie HM a informuje nájomcov o uplynutí doby, na ktorú bolo nájomné zaplatené. Prevod práv k HM, za ktoré je zaplatené nájomné, môže nájomca vykonať formou písomnej dohody o postúpení práv a povinností k HM.

Právo užívať HM vzniká uzatvorením nájomnej zmluvy s prenajímateľom, ktorý vedie ich evidenciu na základe identifikačného čísla zmluvy a čísla určeného k HM. NZ má obsahovať identifikačné údaje nájomcu (meno, priezvisko, rodné priezvisko, adresa trvalého pobytu a dátum narodenia nájomcu, ak sa jedná o fyzickú osobu alebo obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo, ak sa jedná o právnickú osobu). Prevádzkovateľ je povinný prenajať HM na dobu neurčitú. Evidenciu pohrebísk a HM vedú zamestnanci správy cintorínov v elektronickej aj písomnej forme. Nájomca je povinný vopred oznamovať prenajímateľovi všetky zmeny na hrobovom príslušenstve, predovšetkým však demontáž, odstraňovanie, odvoz pomníkov, epitafných dosiek alebo ich súčastí. Ak si nájomca prenájme HM ešte za svojho života má povinnosť bezodkladne označiť HM a do 1 roka vybudovať hrobové príslušenstvo – obrubu. Ak nájomca počas trvania nájmu k HM zomrie, prednostné právo na uzavretie nájomnej zmluvy má blízka osoba. Prednostné právo na uzavretie novej nájomnej zmluvy možno uplatniť najneskôr do jedného roka od úmrtia nájomcu. Predplatený nájom prechádza na nového nájomcu. Za stav hrobov a hrobiek, vybudovaných na prenajatom HM mieste zodpovedá nájomca.

Kontrolovaný subjekt ku kontrole predložil celkom 61 nájomných zmlúv uzatvorených v roku 2024 a 53 zmlúv uzatvorených v roku 2025 (pozri tabuľka č. 1). ÚHK prekontroloval povinné údaje uzatvorených NZ (v zmysle § 6 ods. 2 VZN) pri 20 náhodne vybraných zmluvách a tiež overil dodržiavanie povinnosti zverejnenia zmlúv v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Tabuľka č. 1: Uzatvorené nájomné zmluvy

Pohrebisko	Počet v r. 2024	Počet v r. 2025
Dolné Krškany pri železnici	4	5
Drážovce	2	3
Horné Krškany	3	1
Janíkovce	4	5
Mlynárce	18	11
Selenec	18	20
Sv. Cyrila a Metoda	12	7
Kyne	-	1
Spolu	61	53

Prevod práv k HM

Prevod hrobového miesta s uhradeným nájomným môže nájomca vykonať formou písomnej Dohody o postúpení práv a povinností k hrobovému miestu. Prevod sa realizuje osobne u prevádzkovateľa zápisom do evidenčnej karty pasportu HM. Zápis musí obsahovať identifikačné údaje pôvodného a nového nájomcu (meno, priezvisko, adresu trvalého pobytu, dátum narodenia) a ich vlastnoručné podpisy, ktorými vyjadrujú súhlas s prevodom. V prípade, ak zmluvné strany nepodpisujú dohodu osobne u prevádzkovateľa pohrebiska, vyžaduje sa úradne osvedčený podpis oboch strán.

V praxi sa prevod realizuje súčinnosťou oboch strán u prevádzkovateľa, kde sa spíše dohoda o postúpení práv a následne sa uzavrie nájomná zmluva s novým nájomcom. V prípadoch, ak nájomca počas trvania nájmu zomrie, prednostné právo na uzavretie nájomnej zmluvy má blízka osoba. Toto právo je možné uplatniť najneskôr do jedného roka od úmrtia pôvodného nájomcu.

Kontrolovaný subjekt predložil ku kontrole celkom 99 dohôd o postúpení práv a povinností k HM, uzatvorených v kontrolovanom období (r. 2024 v počte 52 a r. 2025 v počte 47), ku ktorým boli následne uzatvorené nájomné zmluvy s novým nájomcom. V troch prípadoch bolo uplatnené prednostné právo nájomcu na uzatvorenie nájomnej zmluvy.

Kontrolou neboli zistené nedostatky pri povinných údajoch v nájomných zmluvách, dohodách o postúpení práv a povinností, ani pri povinnosti ich zverejnenia. Kontrolný orgán v rámci daného bodu kontroly preveril aj splnenie povinnosti vykonania základnej finančnej kontroly v zmysle zákona č.357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v znení platnom v kontrolovanom období) a Smernice primátora mesta Nitry č. 5/2023 o tvorbe, evidencii, právnom posúdení a zverejňovaní zmlúv, objednávok a faktúr mesta Nitry (v znení platnom v kontrolovanom období).

Kontrolné zistenie:

Pri všetkých nájomných zmluvách a dohodách o postúpení práv a povinností k HM absentuje vykonanie finančnej kontroly, čím kontrolovaný subjekt nepreukázal dodržanie § 7 zákona č.357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov a dodržanie čl. 5 ods. 2 a 3 Smernice primátora mesta Nitry č. 5/2023 o tvorbe, evidencii, právnom posúdení a zverejňovaní zmlúv, objednávok a faktúr mesta Nitry.

➤ **§ 3 ods. 2 písm. j) - súhlasy na práce a povolenia vstupu s motorovým vozidlom na pohrebisko**

Prevádzkovateľ na základe žiadosti nájomcu o povolenie stavebných prác a všetkých ostatných prác na HM, vydáva súhlas na práce a vstup na pohrebisko. ÚHK zistil, že kontrolovaný subjekt nevedie evidenciu vydaných súhlasov v elektronickej podobe. Záznamy sú realizované výhradne manuálnym zápisom do listinného registra (zošita) a to len podľa abecedného zoznamu mien nájomcov.

Ku kontrole bolo predložených **v origináli** spolu 35 vydaných súhlasov na práce (17 za rok 2024 a 18 za rok 2025), ostatné vydané súhlasy boli predložené **len v kópii**. Podľa ústneho vyjadrenia kontrolovaného subjektu originál vydaného súhlasu preberajú poskytovatelia služieb (kamenári) alebo nájomcovia (ak sú práce vykonávané svojpomocne). Skutočnosť, že ku kontrole boli predložené aj originály vydaných súhlasov, je spôsobená tým, že tieto dokumenty neboli prevzaté nájomcom HM ani poskytovateľom služieb (kamenári).

ÚHK si pre vlastnú potrebu z predložených súhlasov spracoval ucelenú evidenciu za kontrolované obdobie a to aj z dôvodu preskúmania, či kontrolovaný subjekt predložil všetky vydané súhlasy. Vytvorená evidencia ÚHK sumarizovala údaje o nájomcovi, lokalizácii hrobového miesta na pohrebisku a vykonávané práce (uvedené v súhlasoch). **Analýzou vytvorenej evidencie z predložených súhlasov na práce vydaných v roku 2024 (570 súhlasov) boli zistené chýbajúce čísla v chronologickom rade (174, 282, 514, 566), duplicita evidenčného čísla 428 a v 5 prípadoch boli evidenčné čísla prepísané. V roku 2025 (583 súhlasov) absentoval súhlas č. 566 a pri číslach 578 a 579 došlo k duplicitnému vydaniu súhlasu identickému subjektu a identickému HM. Absencia elektronického evidenčného systému spôsobuje výraznú chybovosť, preto ÚHK odporúča kontrolovanému subjektu zaviesť elektronicky vedený evidenčný systém na dokumentáciu vydávaných súhlasov na práce, vrátane špecifikácie povolených prác a vstupov na cintorín.**

V rámci procesných pravidiel vyplývajúcich z § 12 VZN o pohrebiskách je nájomca povinný špecifikovať zhotoviteľa a rozsah prác (aj pri vybudovaní nových hrobových, či urnových miest) a písomný súhlas na práce má uvádzať všetky práce a zmeny, ktoré sa majú vykonať na hrobových miestach.

ÚHK preskúmal všetky predložené súhlasy od správy cintorínov a zistil, že **vydané písomné súhlasy na práce**, ktoré zároveň majú slúžiť na preukázanie oprávnenosti vstupu zhotoviteľa na pohrebisko, **vykazujú vecné nedostatky**. Aj keď v niektorých súhlasoch na práce bola uvedená činnosť (napr. komplet vybudovanie, čistenie hrobového miesta, prekrytie novou platňou), no často **absentuje presná špecifikácia prác**, prípadne bol uvedený len všeobecný pojem „rekonštrukcia“, resp. „rekonštrukcia v pôvodných rozmeroch“, pričom pôvodné rozmery neboli uvedené. Vo **veľkom množstve prípadov (cca 36%) nebolo možné vôbec identifikovať pre akú činnosť bol súhlas**

vydaný. Takto nejednoznačne definovaný rozsah prác neumožňuje efektívnu spätnú kontrolu dodržiavania podmienok vydaného súhlasu a predpisov zo strany nájomcov, resp. kamenárov.

ÚHK spracoval prehľad, ktorý zobrazuje počty vydaných súhlasov na práce v kontrolovanom období pre jednotlivé pohrebiská.

Tabuľka č. 2:

Prehľad vydaných súhlasov na práce a povolenia vstupu s motorovým vozidlom na pohrebisko

Pohrebisko	Rok 2024	Rok 2025
Mestský cintorín	152	190
Párovský cintorín	89	63
Chrenovský cintorín	50	54
Cintorín sv. Cyrila a Metoda	76	66
Janíkovský cintorín	20	10
Mlynárecký cintorín	47	61
Mlynárecký malý cintorín	0	1
Kynecký cintorín	12	8
Dražovský cintorín	12	11
Hornokrškanský cintorín	10	12
Dolnokrškanský pri železnici	12	17
Dolnokrškanský pri kostole	8	12
Kolumbárium	18	23
Cintorín Selenec	64	55
Spolu	570	583

Kontrolné zistenia:

- ✓ **v 136 prípadoch** (59 r. 2024 a 77 r. 2025) **vydaných súhlasov na práce absentovala špecifikácia určujúca konkrétnu činnosť**, čo neumožňuje jednoznačne definovať rozsah všetkých prác a zmien, ktoré sa majú na hrobovom mieste vykonať zo strany nájomcov, resp. dodávateľov služieb (kamenárov). Uvedené je nedodržaním § 12 ods. 1 VZN;
- ✓ **pri vydaných, ale neprevzatých písomných súhlasoch na práce dochádza k nedodržaniu § 12 VZN o pohrebiskách v ods. 1** ktorý určuje, že **zhotoviteľ prác sa pri vstupe na pohrebisko preukazuje vydaným písomným súhlasom na práce. Z 35 takýchto prípadov neprevzatých súhlasov bolo pri kontrolnej vzorke (súhlas č. 285/2024; 291/2024; 152/2025; 250/2025; 320/2025 a 540/2025) potvrdené na strane zhotoviteľa vybudovanie hrobového príslušenstva, bez prevzatého súhlasu na práce.**

Iné kontrolné zistenie:

- ✓ **vydané súhlasy na práce neboli predložené v origináli alebo v úradne osvedčenej kópii dokladov (znižuje to ich hodnovernosť a právnu preukázateľnosť), týmto nebol dodržaný § 16 zákona č.395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov, ktorý ukladá pôvodcovi registratúry povinnosť evidovať, uchovávať a chrániť záznamy, ktoré vznikli jeho činnosťou alebo mu boli doručené, pričom originál (prvopis) je súčasťou tzv. registratúrneho spisu počas celej lehoty uloženia. Tento nedostatok mal následne vplyv aj na dodržanie povinnosti kontrolovaného subjektu v zmysle § 20 zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý ukladá kontrolovanému subjektu ako povinnej osobe ku kontrole predložiť originál alebo úradne osvedčenú kópiu dokladov.**

➤ **§ 12 práce na pohrebisku - v zmysle súhlasov na vykonanie prác a povolení na vstup**

Stavebné práce a všetky ostatné práce súvisiace s úpravou hrobového miesta sa môžu vykonávať len na základe predchádzajúceho písomného súhlasu prevádzkovateľa vydaného na žiadosť nájomcu. Písomný súhlas na práce má uvádzať všetky práce a zmeny, ktoré sa majú na hrobovom mieste vykonať a zhotoviteľ prác sa ním má preukazovať prevádzkovateľovi pri vstupe na pohrebisko. Ak zhotoviteľ na svoju prácu pri úprave HM potrebuje doviesť materiál motorovým vozidlom, je povinný si vyžiadať od prevádzkovateľa písomný súhlas na vstup s motorovým vozidlom, inak je vstup s motorovým vozidlom na pohrebiská zakázaný. Zhotoviteľ je povinný dodržiavať všetky podmienky uvedené v súhlase prevádzkovateľa. Pred začatím prác je zhotoviteľ povinný každý vstup na pohrebisko hlásiť prevádzkovateľovi, aj keď má zaplatený celoročný vstup, a práce je možné zahájiť až po vytýčení hrobového miesta.

V zmysle udelených súhlasov na práce je zhotoviteľ povinný zabezpečiť vytýčenie HM prevádzkovateľom, ešte pred začatím samotnej činnosti. Po ukončení prác je zhotoviteľ v súlade s § 12 ods. 4 VZN povinný bezodkladne kontaktovať správu cintorínov. Kontrolovaný subjekt má na príslušnom tlačive (súhlas na práce) predtlačенú časť určenú na vyplnenie údajov o začatí a o ukončení prác, vrátane písomnej informácie, že po skončení prác je nutné v zmysle § 12 ods. 4 VZN bezodkladne kontaktovať správu cintorínov. V predloženej dokumentácii od správy cintorínov tieto vyplnené údaje absentovali a nebola predložená ani iná dokumentácia o realizácii zameraní HM zodpovedným pracovníkom, čo vyplývalo z podmienok udelených súhlasov. Z celkového počtu 326 vydaných súhlasov s podmienkou zamerania HM bol vykonaný záznam o zameraní len v 3 prípadoch, čo predstavuje 0,92 %. Vzhľadom na to, že uvedené údaje neboli súčasťou predloženej kontrolovanej agendy, kontrolný orgán si ich dodatočne vyžiadal a to listom zo dňa 16.01.2026. Kontrolovaný subjekt vo svojom písomnom vyjadrení zo dňa 11.02.2026 uviedol, cit.: „*Požadovaná dokumentácia k Súhlasom na práce a povoleniam vstupu s motorovým vozidlom na pohrebisko sa na Referáte správy, prevádzky a údržby pohrebísk a cintorínov nenachádza a nevieme zabezpečiť jej dostupnosť a jej predloženie kontrolnému orgánu.*“

▪ **Overenie výkonu činnosti a krížová kontrola v súčinnosti GPS monitoringom**

Vychádzajúc z predložených súhlasov na práce na pohrebiskách, ktoré ukladajú povinnosť zamerania hrobového miesta a kontrolu dodávateľov zo strany správy cintorínov, ÚHK preveril výkon týchto činností v súčinnosti s GPS monitoringom služobného motorového vozidla.

Z Organizačnej štruktúry MsÚ v Nitre vyplýva, že na Stredisku mestských služieb - Referát správy a prevádzky pohrebísk a cintorínov sú evidované štyri pracovné pozície pre „referent pre správu pohrebísk a cintorínov“ a jedna pracovná pozícia pre „referent pre koordinovanie činností, správu a prevádzku pohrebísk a cintorínov“. Z opisu súhrnu pracovných činností jednotlivých zamestnancov správy cintorínov vyplýva, že dvaja zamestnanci majú vo svojej náplni prác zahrnuté vymeriavanie hrobových miest pre pohrebné služby i pre betónovanie a tiež koordinovanie činností kamenárov, resp. kontrolu dodávateľov cintorínskych prác. Z náplni práce referenta pre koordinovanie činností, správu a prevádzku pohrebísk a cintorínov vyplýva, že okrem iných činností má tiež koordinovať prácu referátu správy, prevádzky a údržby pohrebísk a cintorínov, riadiť a kontrolovať činnosť na úseku cintorínov a pohrebísk a kontrolovať dodávateľov cintorínskych prác na základe vydaného povolenia na práce od

správy cintorínov, tiež má sledovať kvalitu vykonávaných prác a zabezpečovať opatrenia na odstránenie nedostatkov a operatívne riešiť sťažnosti nájomcov HM.

Za účelom kontroly dodržiavania vyššie uvedených povinností ÚHK porovnal evidenciu vydaných povolení na práce s výkonom prác zodpovedných zamestnancov správy cintorínov v teréne. Na overenie prítomnosti zodpovedných zamestnancov na jednotlivých pohrebiskách bola využitá krížová kontrola údajov získaných z knihy jázd a GPS monitoringu služobného vozidla Toyota (EČV: AA247MI), ktoré na tieto účely využíva správa cintorínov. Ako kontrolná vzorka uskutočnených jázd bolo vybrané obdobie za mesiac apríl 2025 a november 2025.

V mesiaci apríl 2025 bolo vydaných spolu 60 súhlasov a z toho v 11 prípadoch bolo potrebné vykonať vytýčenie hrobového miesta. V mesiaci november 2025 bolo celkovo vydaných 19 súhlasov a v 5 prípadoch vznikla povinnosť vytýčenia hrobového miesta prevádzkovateľom pred začatím prác na pohrebisku. Vychádzajúc z GPS trasy služobného motorového vozidla za uvedené mesiace sa kontrolnými postupmi dalo len v 2 prípadoch jednoznačne potvrdiť vykonanie vytýčenia HM zo strany zodpovedného zamestnanca správy cintorínov, keďže len v týchto prípadoch bol vykonaný zápis o tejto činnosti. Aj keď záznamy v knihe jázd potvrdzujú pohyb služobného vozidla v blízkosti jednotlivých pohrebísk, neumožňujú ďalej overiť skutočný časový rozsah ani časovú následnosť prác súvisiacich s vytýčením HM, pokiaľ nie sú údaje zaznamenané na súhlasoch. **Vzhľadom na chýbajúcu dokumentáciu preukazujúcu činnosť súvisiacu so zameraním HM zo strany zodpovedného zamestnanca správy cintorínov, nebolo možné kontrolnými postupmi ani preukázať, či vôbec a v akom termíne bolo zameranie aj fyzicky vykonané.**

Kontrolné zistenie:

Kontrolovaný subjekt nepredložil dokumentáciu potvrdzujúcu úkon zamerania HM, oznámenia zhotoviteľa o začatí a ukončení prác, tým nepreukázal dodržanie § 12 ods. 4 a ods. 5 (druhé v poradí) VZN, ani dodržanie podmienok ním vydaného súhlasu na vykonanie prác.

Absencia záznamov o úkonoch spojených so zameraním HM zodpovedným pracovníkom správy cintorínov a údajov o začatí a ukončení prác, ako aj chýbajúca evidencia hlásení o vstupoch na pohrebiská, neumožňuje spätnú kontrolu oprávnenosti pohybu osôb a vozidiel v areáli pohrebísk pri vykonávaní stavebných činností.

Poznámka ÚHK:

Kontrolovaný subjekt nepreukázal výkon vlastnej činnosti spojenej s realizáciou prác na pohrebiskách. Napriek tomu, že zhotovitelia sú povinní zabezpečiť vytýčenie HM prevádzkovateľom pred začatím činnosti a oznámiť ukončenie prác, v kontrolovanej agende tieto údaje absentovali. Aj keď má kontrolovaný subjekt v tlačive povolenia na práce vyhradenú časť pre záznam o vytýčení HM, o začatí a ukončení prác, tieto polia zostali nevyplnené (z 326 bolo zamerané len v 3). Subjekt nepredložil žiadny doklad o zameraní HM zodpovedným pracovníkom (referent pre koordinovanie činností, správu a prevádzku pohrebísk a cintorínov), čím nedodrжал podmienky vlastných vydaných súhlasov na práce. Takto vedená dokumentácia znemožňuje overiť veľkosť vytýčeného HM a porovnať ho s už zhotoveným príslušenstvom (pomník, krycia doska, epitafná tabuľa) a preveriť dodržanie hraníc medzi jednotlivými hrobovými miestami. Priznaná absencia tejto evidencie je v priamom rozpore s povinnosťou

prevádzkovateľa viesť riadnu dokumentáciu o činnostiach na pohrebisku a riadiť tak pohyb tretích osôb v areáli v súvislosti so stavebnou činnosťou. Tento stav poukazuje na nefunkčnosť kontrolného mechanizmu na strane správy cintorínov.

➤ **§ 3 ods. 2 písm. l) – umiestnenie VZN na pohrebiskách**

Prevádzkovateľ pohrebiska je povinný zabezpečiť umiestnenie platného VZN na prístupnom mieste na každom pohrebisku uvedenom v § 2 ods. 1 VZN o pohrebiskách.

V rámci terénnej obhliadky ÚHK prekontroloval všetky pohrebiská za účelom overenia, či zo strany kontrolovaného subjektu je táto povinnosť splnená. Terénna obhliadka všetkých pohrebísk v správe mesta Nitry odhalila nedostatky v informovanosti verejnosti (pri vstupe na cintorín) a to tým, že na verejne prístupnom mieste nebolo umiestnené platné znenie VZN, ktoré je zároveň aj prevádzkovým poriadkom cintorína. Riadny stav bol zaznamenaný len na Mestskom cintoríne. Na cintoríne Chrenová je dokumentácia síce prítomná, no v značne poškodenom a nečitateľnom stave. Na pohrebisku Párovce bolo zistené, že je vyvesené už neplatné znenie VZN. Absencia, poškodenie alebo neaktuálnosť týchto dokumentov znemožňuje návštevníkom a nájomcom riadne sa oboznámiť s ich právami a hlavne povinnosťami na pohrebisku.

Kontrolné zistenie:

Absencia umiestnenia platného VZN na cintorínoch: Párovce, Chrenová, Cintorín sv. Cyrila a Metoda, Janíkovce, Mlynárce, Mlynárce - malý, Vojenský, Kynek, Dražovce, Horné Krškany, Dolné Krškany pri železnici, Dolné Krškany pri kostole, Chrenová-Selenec. Uvedené je porušením povinnosti prevádzkovateľa pohrebiska v zmysle VZN § 3 ods. 2 písm. l).

➤ **§ 3 ods. 2 písm. m) – vedenie pasportu HM**

Kontrolný orgán prekontroloval vedenie pasportu hrobových miest. Pasporty HM sú na správe cintorínov vedené a ich evidencia sa vedie elektronicky a tiež sa zapisuje do evidenčných kariet HM vo forme ručne vedených kníh.

ÚHK dňa 25.02.2026 vykonal fyzickú kontrolu vedenia pasportov HM priamo v priestoroch správy cintorínov a v tejto oblasti neboli zistené nedostatky.

Poznatok ÚHK:

Pri výkone fyzickej kontroly bolo zistené, že pri prideliovaní nových HM v nových častiach cintorínov dochádza na mapových rozmiestneniach HM k nezrovnalostiam. Dochádza k situáciám, kedy je nájomcovi napr. povolená zmena charakteru HM (z urnového miesta na jednohrob) bez zmeny evidenčného čísla, t.z. že správca ponechá pôvodné číslo z urnovej sekcie a pridelí ho do číselného radu (v mapovom rozmiestnení) určeného pre klasické hroby, príp. naopak. Takýto postup správcu cintorína, hlavne pri nových sekciách na cintorínoch, vnáša chaos a narušuje celistvosť mapového rozmiestnenia HM, logickú štruktúru číselných radov a následne sťažuje orientáciu v teréne.

Správa v závere obsahuje spracovaný obrazový náhľad, ktorý bližšie zobrazuje nezrovnalosti v umiestňovaní HM v porovnaní s projektovým číselným rozmiestnením a to na nových častiach cintorínov. Ako príklad je možné uviesť cintorín Dolné Krškany pri železnici. ÚHK pri výkone inej predchádzajúcej kontrolnej činnosti zistil, že v priebehu 1,5 kalendárneho roka boli v sektore 11 zaznamenané tri rôzne varianty rozvrhnutia HM značených pod číslami 61 – 70 (pozri príloha č. 1). Pri

poslednej aktualizácii mapy vo VrC (aktualizuje správa cintorínov) sa HM s číslom 68 v sektore 11 t.č. už nenachádza a to aj napriek tomu, že v r. 2023 boli na toto HM (č. 68/11) vydané dva súhlasy na práce na pohrebisku (č. 118/2023 z 4.4.2023 a č. 402/2023 z 14.09.2023) pre kamenársku spoločnosť na dokončenie hrobky. Zmena taktiež nastala aj v porovnaní s pôvodnou projektovou dokumentáciou rozmiestnenia hrobových miest kde t.č. je zrejmé, že v sekcii 11 akceptovaním nadrozmerne budovaných hrobiek došlo k zániku projektovo zakreslených rozmiestnených HM pod číslom 41-60.

➤ § 4 - práva a povinnosti pohrebných služieb

Pohrebné služby sú oprávnené na základe osvedčenia o odbornej spôsobilosti a na základe zmluvy o spolupráci uzatvorenej s prevádzkovateľom pohrebiska prevádzkovať služby na pohrebiskách. Sú oprávnené vykonávať výkop hrobov v zmysle zákona o pohrebníctve, exhumovať, pochovávať do hrobov a hrobiek, ukladať urny, používať dom smútku a jeho príslušenstvo. PS sú zodpovedné za výkop hrobu a jeho zasypanie, za bezpečné otvorenie a uzatvorenie hrobky, za poškodenie hrobového príslušenstva pri vykonávaní svojej činnosti. Taktiež sú povinné dodržiavať poriadok pochovávania podľa plánu a pokynov prevádzkovateľa, dodržiavať rozmery hrobov stanovené v § 5 VZN o pohrebníctve, zaplatiť poplatok za vstup na cintorín.

Kontrolovaný subjekt predložil ku kontrole zoznam uzatvorených zmlúv o spolupráci s prevádzkovateľmi pohrebných služieb v celkovom počte 43. Najstaršia zmluva o spolupráci je z roku 2006. V roku 2024 bola uzatvorená 1 zmluva o spolupráci s PS a v roku 2025 sú evidované 2 nové zmluvy o spolupráci s PS. Všetky zmluvy sú uzatvorené na dobu neurčitú.

V rámci kontrolnej činnosti bolo vykonané porovnanie základných údajov zo zoznamu zmlúv o spolupráci s prevádzkovateľmi pohrebných služieb s údajmi (subjekt, IČO) vedenými vo vnútornom evidenčnom systéme (ISS-modul Zmluvy) a tiež overil dodržiavanie povinnosti zverejnenia zmlúv v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Kontrolou neboli zistené nedostatky.

2.2 Realizácia hrobového príslušenstva

Podmienky výstavby HM a realizácie zhotovenia hrobového príslušenstva sú explicitne stanovené vo VZN a tiež sú uvádzané na vydanom súhlase na práce a vstupe na pohrebisko.

➤ Povinnosti nájomcu

Povinnosti nájomcu sú definované v § 7 VZN, v zmysle ktorého je nájomca povinný napr.:

- udržiavať hrobové miesto vrátane 30 cm od neho v poriadku a na vlastné náklady;
- zmeny identifikačných údajov nájomcu alebo stavebné úpravy na HM (demontáž, montáž, odvoz pomníkov, epitafných dosiek alebo ich súčastí) podliehajú predchádzajúcemu ohláseniu prenajímateľovi – správcovi pohrebiska;
- pri vzniku nového nájomného vzťahu je nájomca povinný HM bezodkladne označiť a v lehote jedného roka osadiť obrubu;
- realizácia prác nesmie zasahovať do cudzích HM ani obmedzovať prevádzku pohrebiska.

Nájomca je zároveň povinný dodržiavať podmienky stanovené vo vydanom súhlase na práce na pohrebisku a tiež podmienky určené VZN o pohrebiskách.

Miestna terénna kontrola bola zameraná na overenie dodržania podmienok vo VZN a vo vydaných súhlasoch na práce, predovšetkým na dodržanie vonkajších rozmerov HM, ktoré v zmysle § 5 ods. 8 písm. b) VZN o pohrebiskách majú spĺňať nasledovné rozmery:

vonkajšie rozmery hrobového miesta:

- detský hrob 60 x 100 cm
- jednohrob 110 x 220 cm
- dvojhrob 180 x 220 cm
- hrobka veľká 200 x 300 cm
- hrobka malá 130 x 300 cm
- urnové miesto 100 x 100 cm

V zmysle § 5 ods. 8 písm. c) VZN o pohrebiskách musia byť dodržané bočné vzdialenosti medzi jednotlivými hrobmi a to najmenej 30 cm (toto platí iba pre nové hrobové miesta).

VZN v § 12 ods. 5 určuje zhotoviteľovi povinnosti dodržať všetky podmienky uvedené v súhlase na práce a ďalšie podmienky, ktoré priamo súvisia s prácami na pohrebisku. Jednou z nich je aj podmienka, že hrobové príslušenstvo nesmie presahovať povolené rozmery hrobového miesta (uvedené v § 5 VZN), predné i zadné hrany obrubníkov musia byť v jednej priamke s ostatnými hrobmi a prevádzkovateľ je oprávnený prerušiť alebo zastaviť práce, ak zhotoviteľ porušuje ustanovenia VZN.

VZN v § 13 určuje hrobové príslušenstvo, ktoré svojim tvarom, výberom materiálov, farbou ani doplnkovými dekoráciami nesmie narušať pietny charakter pohrebiska. Krycia doska, obrubník, nadzemná betónová šachta, ako aj prekrytie hrobu, ktoré si nájomca umiestni na HM, nesmie v najvyššom bode terénu prekračovať celkovú výšku 50 cm. Nájomca je povinný pri umiestnení a výstavbe nového hrobu zosúladiť prednú a zadnú hranu hrobového príslušenstva s okolitými hrobmi v jednej línii (ak to umožňuje terén), pričom má dbať na zachovanie chodníka v primeranom rozsahu. Prvky drobnej architektúry, akými sú napríklad lavičky, ako aj iný mobiliár, je možné umiestňovať len s písomným súhlasom prevádzkovateľa. V prípade, že nájomca nedodrží stanovené podmienky alebo jeho konanie vážnym spôsobom narušuje pietny charakter pohrebiska, či iným spôsobom obchádza povinnosti, môže prevádzkovateľ nariadiť nápravu, alebo odstránenie nedostatkov na náklady nájomcu. VZN v ods. 7 § 13 ustanovuje, že len hroby, hrobky ako aj ich hrobové príslušenstvo, dokončené pred prijatím t.č. platného VZN zostanú zachované.

➤ Terénna kontrola

Náhodným výberom bolo určených 111 HM, na ktoré boli vydané povolenia na práce a tieto boli predmetom terénnej kontroly. Pred výkonom miestnej obhliadky ÚHK vychádzal najmä z vydaných súhlasov na práce na pohrebisku, nových nájomných zmlúv a z dostupných informácií portálu virtualnycintorin.sk (VrC). Virtuálny cintorín umožňuje vyhľadávať zosnulých a prezeráť HM na jednotlivých cintorínoch online. Cieľom projektu virtuálneho cintorína je zjednodušiť vyhľadávanie hrobových miest a poskytnúť prehľad o zosnulých pre širokú verejnosť. Podľa ústneho vyjadrenia kontrolovaného subjektu sa údaje o zosnulých a hrobových miestach na tomto portáli pravidelne aktualizujú a aktualizáciu vykonávajú zamestnanci správy cintorínov.

Do celkového počtu 111 kontrolovaných HM boli zaradené aj miesta, kde v zmysle nových nájomných zmlúv (uzatvorené od 01.01.2024 do 31.01.2025) bola stanovená povinnosť do 1 roka vybudovať

obrubu. ÚHK tím overil dodržanie ročnej lehoty na vybudovanie obruby. Predmetné sa týkalo hlavne v nových častiach cintorínov Mlynárce, Selenec, Sv. Cyrila a Metoda, Horné Krškany a Dolné Krškany. V týchto nových častiach cintorínov bolo zároveň náhodne prekontrolované aj dodržiavanie § 5 ods. 8 písm. c) VZN, t.j. minimálna 30 cm bočná vzdialenosť medzi jednotlivými hrobmi. Z počtu 19 preverovaných HM s podmienkou vybudovania obruby bolo v 8 prípadoch zistené, že po vydanom súhlase na práce bolo zároveň vybudované aj kompletne príslušenstvo (pomník). V 6 prípadoch bola v čase výkonu kontroly základná obruba vybudovaná a v 5 prípadoch obruba absentovala, ale už bolo zreteľné, že HM bolo obsadené (prebehlo pochovanie s označením mena zosnulého).

ÚHK sa v rámci kontroly v teréne zameriaval na zistenie aktuálnych rozmerov vybraných HM a to premeraním vonkajších rozmerov. Zároveň porovnával údaje o HM zverejnené na portáli virtuálny cintorín, vrátane aktuálnosti zverejnenej fotografie.

Pre lepšiu prehľadnosť je v nasledujúcej tabuľke č. 3 spracovaný prehľad počtu vykonaných miestnych kontrol HM podľa jednotlivých pohrebísk. Zároveň sú v nej uvedené aj údaje, ktoré zobrazujú počty jednotlivých porovnávaných kritérií.

Tabuľka č. 3

Cintorín	Terénna kontrola	Vykonané zmeny na HM	VrC	Rozdiel v rozmeroch (skutočnosť / VZN)	Rozdiel v rozmeroch (skutočnosť / VrC)	Aktuálna fotka - VrC
A	B	C	D	E	F	
Mestský	16	14	9	5	13	3
Selenec	16	13	5	9	15	0
Sv. Cyrila a Metoda	11	10	3	7	10	1
Mlynárce	10	8	8	7	7	8
Chrenová	9	9	9	4	7	0
Dražovce	8	7	6	6	7	2
Janíkovce	7	7	2	7	7	0
Párovce	7	7	5	7	7	0
Horné Krškany	7	5	1	4	7	0
Dolné Krškany pri železnici	7	7	2	2	5	0
Dolné Krškany pri kostole	7	6	3	5	7	0
Kyneč	5	5	3	4	5	0
Mlynárce-malé	1	1	1	1	1	0
Spolu	111	99	57	68	98	14

Legenda k tabuľke

- A. Počet HM skontrolovaných pri terénnej kontrole na základe vydaného súhlasu na práce.
- B. Počet HM s vykonanými zmenami na základe vydaného súhlasu na práce.
- C. Počet HM s údajom o rozmeroch - zverejnené vo virtuálnom cintoríne.
- D. Počet HM so zisteným rozdielom rozmerov – skutočnosť v porovnaní k rozmerom určených vo VZN.
- E. Počet HM so zisteným rozdielom rozmerov - skutočnosť v porovnaní s údajmi o rozmere vo VrC.
- F. Počet HM s aktuálnou fotkou zverejnenou vo VrC.

Výsledky terénnej kontroly poukázali na závažný nedostatok, ktorým je nedodržanie povolených rozmerov HM, ktoré stanovuje VZN o pohrebiskách, čo pri vybranej kontrolnej vzorke predstavuje až 61,26 % nezrovnalostí.

Z kontrolnej vzorky vyplynulo tiež nasledovné:

- v 51 prípadoch bol prekročený rozmer v šírke, čo vykazuje 45,95 % nezhôd (z toho v 26 prípadoch bola prekročená šírka o 20 cm a viac, v 1 prípade prekročená o 51 cm /Párovce HM 230/16/ a v 1 prípade o 67 cm /Horné Krškany HM 529/1/);
- v 63 prípadoch bol prekročený rozmer v dĺžke, čo vykazuje 56,76 % nezhôd (z toho v 38 prípadoch bola prekročená dĺžka o 20 cm a viac, v 1 prípade o 55 cm /6/B2 - Sv. Cyrila a Metoda/);

Nedodržaním stanovených rozmerov v nových častiach cintorínov dochádza k úbytku voľnej plochy, čo je spôsobené výstavbou nových HM s svojvoľne navýšenými rozmermi nad rámec povolených noriem.

Kontrolné zistenia z kontrolnej vzorky:

- ✓ v 5 prípadoch nebola zhotovená obruba HM do jedného roka, čím nebol dodržaný § 7 písm. e) VZN o pohrebiskách a zároveň čl. IV.4 nájomnej zmluvy;
- ✓ v 68 prípadoch pri výstavbe HM boli prekročené rozmery stanovené vo VZN o pohrebiskách § 5 ods. 8 písm. b), čo predstavuje 61,26 % nezhôd v kontrolnej vzorke, z toho v 7 prípadoch (z 12 kontrolovaných) vybudovaných hrobiek boli prekročené stanovené rozmery, čo predstavuje 58,33 % nezhôd v kontrolnej vzorke;
- ✓ na cintoríne Chrenová – Selenec medzi HM 81/5 a 82/5 z kontrolovanej vzorky nebola dodržaná najmenej 30 cm bočná vzdialenosť, čím nebol dodržaný § 5 ods. 8 písm. c) VZN o pohrebiskách;

Až v 68 prípadoch pri výstavbe došlo k priamemu nedodržaniu rozmerov HM stanovených vo VZN, a len v 6 prípadoch skontrolovaných HM boli rozmery stanovené vo VZN skutočne dodržané, čo pri kontrolnej vzorke predstavuje len 5,4 % korektných stavebných činností spojených s výstavbou resp. rekonštrukciou HM.

Poznatok ÚHK:

Z vybranej kontrolnej vzorky a porovnávaných položiek v tabuľke je zrejmé, že existujú nezrovnalosti v údajoch medzi zistenou skutočnosťou a dátami zverejnenými na portáli virtuálny cintorín (rozmery HM, aktuálnosť fotografie), čo predstavuje 88,28 % nesúladu zo sledovanej vzorky.

Terénna kontrola preukázala, že virtuálny cintorín v súčasnom stave slúži len ako orientačná evidencia, než ako presný podklad (absentujú reálne rozmery a aktuálna fotografia). ÚHK odporúča naplňať digitálne dáta VrC priebežne, vrátane aktualizácií rozmerov HM a fotodokumentácie. Počet aktuálnych údajov o rozmeroch HM naznačuje, že aktualizácia je nedostatočná a neprebieha ani po dokončení stavebných úprav. Z celkového počtu 111 kontrolovaných HM má až 98 odchýlku v rozmeroch medzi nameranou skutočnosťou a údajom o rozmere HM a len v 14 prípadoch bola vo VrC uverejnená aktuálna fotografia.

➤ Kontrolná činnosť a oprávnenie správcu cintorínov

V zmysle § 17 VZN o pohrebiskách kontrolu nad dodržiavaním VZN vykonávajú poverení zamestnanci prevádzkovateľa, Mestská polícia v Nitre a poverení zamestnanci Mesta Nitry, najmä ÚHK.

V súlade s § 3 ods. 2 písm. o) a v rámci výkonu správy a prevádzky pohrebísk prevádzkovateľ - správa cintorínov dohliada na dôsledné dodržiavanie povinností uložených vo VZN a za týmto účelom môže:

- vyzvať nájomcu HM, aby v primeranej lehote odstránil nedostatky v starostlivosti o HM;
- odstrániť znehodnotenú výzdobu, najmä ak ruší vzhľad pohrebiska, alebo prekáža pri jeho údržbe;
- nariadiť demoláciu hrobového príslušenstva, ak pri jeho budovaní neboli dodržané rozmery uvedené v súhlase prevádzkovateľa na práce na pohrebisku alebo ak hrobové príslušenstvo bolo realizované bez súhlasu prevádzkovateľa na práce;
- odstrániť lavičky, skrinky a iný mobiliár, ktorý bol na pohrebisku umiestnený bez súhlasu prevádzkovateľa, najmä ak ruší vzhľad pohrebiska a prekáža pri jeho údržbe;
- odstrániť zeleň vysadenú bez súhlasu prevádzkovateľa mimo prenajatého hrobového miesta.

V zmysle § 12 ods. 5 (druhé v poradí) VZN je prevádzkovateľ oprávnený prerušiť alebo zastaviť práce, ak zhotoviteľ porušuje ustanovenia VZN, jeho činnosť by rušila pohrebný obrad, alebo ich realizácia sa má uskutočniť, alebo sa uskutočňuje v deň štátneho sviatku a v nedeľu. Zároveň je prevádzkovateľ oprávnený nariadiť demoláciu hrobového príslušenstva v prípadoch, kedy neboli dodržané schválené rozmery alebo ak bola realizácia vykonaná bez predchádzajúceho súhlasu. Táto kompetencia sa vzťahuje aj na odstránenie nepovoleného mobiliáru (napr. lavičky, skrinky a iné doplnky), ktoré boli na pohrebisku umiestnené bez súhlasu prevádzkovateľa. Správa cintorínov ako prevádzkovateľ disponuje právomocou vyzvať nájomcu na odstránenie nedostatkov v primeranej lehote.

Ku kontrole (kontrolované obdobie r. 2024-2025) bolo predložené **len jedno upozornenie na odstránenie a zastavenie prác** a to pri rekonštrukcii hrobky č. 312/9 na Mestskom cintoríne (list zo dňa 24.09.2025). Toto upozornenie sa týkalo nedodržania podmienok vydaného súhlasu na práce č. 141 zo dňa 28.03.2025 (rekonštrukcia hrobového miesta v pôvodných rozmeroch) a nájomca bol vyzvaný na zastavenie prác. V čase výkonu terénnej kontroly (25.02.2026) bolo zrejmé, že práce na tomto HM boli pozastavené.

Vykonanou terénnou kontrolou bol preukázaný podiel zistených nedostatkov v prekročení stanovených rozmerov HM, a to len na úrovni kontrolnej vzorky v rozsahu 61,26 %. Kontrolou ÚHK bolo tiež zistené, že pri 6 prípadoch vydaných a neprevzatých písomných súhlasoch na práce došlo nielen k vybudovaniu hrobového príslušenstva, ale zároveň aj k neoprávnenému vstupu zhotoviteľa na pohrebisko (celkom nebolo prevzatých 35 vystavených povolení na práce a vstup na pohrebisko).

Prevádzkovateľ pohrebísk má v zmysle § 3 ods. 2 písm. o) VZN oprávnenie nariadiť demoláciu hrobového príslušenstva, ak pri jeho budovaní neboli dodržané rozmery uvedené v súhlase prevádzkovateľa na práce na pohrebisku alebo ak hrobové príslušenstvo bolo realizované bez súhlasu na práce.

Ku kontrole nebola predložená žiadna iná dokumentácia, ktorá by preukazovala uplatnenie oprávnenia prevádzkovateľa, resp. správcu cintorínov smerujúce k upozorneniu nájomcu na nedodržiavanie podmienok VZN a podmienok vydaného súhlasu na práce. Nebola predložená ani dokumentácia o vyzvaní nájomcu HM na odstránenie nedostatkov zistených správcom, ani žiadna dokumentácia k uplatneniu oprávnenia nariadiť demoláciu hrobového príslušenstva.

Na základe výsledkov terénnej kontroly a zistených nedostatkov vo výstavbe hrobového príslušenstva, kontrolný orgán má za to, že pri účinne výkonnej vlastnej kontrolnej činnosti kontrolovaného (správa cintorínov), by nedochádzalo k tak vysokému percentuálnemu počtu vykazovaných nezhôd medzi

rozmermi stanovenými vo VZN a nameranými rozmermi HM pri výkone kontroly ÚHK. Tento zistený stav tak vyžaduje okamžité sprísnenie dohľadu prevádzkovateľa pohrebísk nad stavebnou činnosťou na cintorínoch. Taktiež zo strany prevádzkovateľa je nevyhnutné uplatňovať § 3 ods. 2 písm. o) a § 18 VZN, ktorý ustanovuje, že porušenie VZN sa postihuje v zmysle osobitných predpisov (napr. § 32 zákon č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve v znení neskorších predpisov, zákon č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov).

Kľúčové kontrolné zistenia – porušenie predpisov:

- **§ 3 VZN o pohrebiskách ods. 2 písm. l)** – 13 z 15 cintorínov nemá vyvesené platné znenie VZN o pohrebiskách;
- **§ 7 písm. e) VZN o pohrebiskách a zároveň čl. IV.4 nájomnej zmluvy** – nevybudované obruby HM do 1 roka;
- **§ 5 ods. 8 písm. b) VZN o pohrebiskách** – v kontrolnej vzorke 61,26% nedodržané povolené rozmery HM (pri kategórii hrobiek nesúlad na úrovni 58,33 %);
- **§ 5 ods. 8 písm. c) VZN o pohrebiskách** – nedodržaná 30 cm bočná vzdialenosť medzi hrobmi;
- **§ 12 VZN o pohrebiskách v bode 1** - absencia špecifikácie prác uvádzané v súhlasoch na práce pre povolené činnosti; práce vykonané aj bez prevzatia vydaného súhlasu;
- **§ 12 VZN o pohrebiskách ods. 4 , ods. 5 a podmienok vydaného súhlasu na práce** – absencia záznamov o úkonoch spojených so zameraním HM zodpovedným pracovníkom správy cintorínov; absencia údajov o začatí a ukončení prác a evidencie hlásení vstupov na pohrebiská;
- **§ 7 zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov (platné znenie v kontrolovanom období) a čl. 5 ods. 2 a 3 Smernice primátora mesta Nitry č. 5/2023 o tvorbe, evidencii, právnom posúdení a zverejňovaní zmlúv, objednávok a faktúr mesta Nitry** - absencia výkonu finančnej kontroly;
- **§ 16 zákona č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov** – absencia vedenej dokumentácie v origináli;

Systémové a prevádzkové nedostatky:

- **nedostatky v dokumentácii** – správa nevedie riadnu evidenciu vydaných súhlasov na práce, chýbajú originály dokladov, vznikajú duplicity, prepisované údaje a chýbajúce čísla v chronológii vydaných súhlasov na práce;
- **zlyháva zameranie HM** – v 99,7 % prípadov absentovali záznamy o vytýčení HM pred začatím prác, správa nepreukázala žiadnu dokumentáciu o kontrole zhotoviteľov v teréne;
- **chaos v mapových podkladoch** – technické nezrovnalosti v rozmiestnení HM v nových sekciách cintorínov;
- **neaktuálnosť Virtuálneho cintorína (VrC)** - dáta na portáli sú neaktuálne a nepresné, u 88,28 % sledovanej kontrolnej vzorky existoval rozpor medzi skutočnosťou a údajmi vo VrC (rozmery, fotografie);
- **zahusťovanie priestoru** – prekročenie rozmerov HM v nových častiach cintorínov spôsobuje úbytok plochy určenej pre ďalšiu výstavbu.

3. Záver

Správa a údržba pohrebísk predstavuje komplexnú činnosť, ktorej neoddeliteľnou súčasťou je dohľad nad stavebnými úpravami hrobových miest a to s cieľom zachovať dodržiavanie technických noriem a podmienok stanovených vo VZN o pohrebiskách, tiež bezpečnosť a pietny charakter areálu cintorínov. Realizácia stavebných prác a úprav hrobových miest je prípustná výlučne na základe písomného súhlasu prevádzkovateľa pohrebiska, ktoré sa vydáva na žiadosť nájomcu. Súhlas na práce by mal predovšetkým špecifikovať rozsah povolených úprav HM a preukazovať aj vytýčenie, začiatok a ukončenie prác na príslušnom HM. Kontrolou bolo zistené, že predložené vydané súhlasy na práce častokrát nejednoznačne špecifikujú rozsah povolených prác, neobsahujú záznamy správcu o vytýčení HM a údaje o začatí/ukončení prác. Kontrola odhalila aj viaceré systémové nedostatky. Stavebné práce spojené s výstavbou hrobového príslušenstva (pomník, krycia doska, epitafná tabuľa) boli uskutočnené v rozpore s VZN o pohrebiskách a to tým, že výstavbou, príp. rekonštrukciou HM boli prekročené rozmery určené vo VZN. Tiež nedodržaná hranica 30 cm medzi jednotlivými HM môže v budúcnosti spôsobovať prevádzkové problémy nielen pre správcu cintorína, ale aj pre poskytovateľov pohrebných či kamenárskych služieb a v neposlednom rade aj pre širokú verejnosť. Zároveň umiestňovanie nepovolených predmetov (lavičky rôznych typov, debny na náradie a iné predmety) obmedzuje priechodnosť medzi HM a esteticky narúša poriadok.

Nekontrolovaná výstavba na cintorínoch vedie k nežiadúcemu zahusťovaniu priestoru v už aj tak obmedzenej kapacite jednotlivých pohrebísk. Nedodržiavanie určených rozmerov jednotlivých hrobových miest, hlavne u nových cintorínov, evokuje uprednostňovanie individuálnych záujmov pred spoločenským estetickým i funkčným štandardom a bráni rozvoju moderných parkových cintorínov. Kontrola tiež odhalila absenciu vyvesenia aktuálneho znenia VZN č. 4/2022 o pohrebiskách v meste Nitra a ich prevádzkovom poriadku, čo má vplyv na riadnu informovanosť návštevníkov cintorína.

Portál Virtuálny cintorín, do ktorého údaje vkladajú zamestnanci správy cintorínov, je aktualizovaný nedostatočne a vykazuje rozpory so skutočným stavom evidovaných HM, čo následne môže zavádzať verejnosť pri hľadaní dostupných údajov.

Návrh správy o výsledku kontroly bol vypracovaný dňa 30.04.2026 a jeden výtlačok bol odovzdaný prednostovi MsÚ dňa 04.05.2026.

Kontrolovaný subjekt bol oprávnený v lehote do 13.05.2026 predložiť písomné námietky k pravdivosti, úplnosti alebo preukázateľnosti zistených nedostatkov, k návrhu odporúčaných opatrení na nápravu zistených nedostatkov, k lehote na predloženie písomného zoznamu prijatých opatrení a k lehote na predloženie dokumentácie preukazujúcej splnenie prijatých opatrení.

V stanovenej lehote neboli predložené námietky ku kontrolným zisteniam, námietky k odporúčaným opatreniam ani námietky k stanoveným lehotám.

V zmysle čl. 8 ods. 1 Pravidiel kontrolnej činnosti hlavného kontrolóra mesta Nitra, ak si povaha kontrolných zistení vyžaduje ich vysvetlenie, hlavný kontrolór je oprávnený prerokovať tieto zistenia s kontrolovaným subjektom a treťou osobou. Zistené skutočnosti, ktoré sú obsahom návrhu čiastkovej správy alebo návrhu správy o výsledku kontroly, sa s kontrolovaným subjektom prerokujú pred

doručením čiastkovej správa alebo správy o výsledku kontroly. Prerokovanie kontrolných zistení s kontrolovaným subjektom sa uskutočnilo dňa 25.05.2026 na ÚHK.

Kontrolný orgán v súlade s § 22 ods. 4 písm. e) zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov uložil kontrolovanému subjektu povinnosť predložiť písomný zoznam prijatých opatrení na nápravu nedostatkov a odstránenia príčin ich vzniku a to v lehote do 28.05.2026. Zároveň kontrolný orgán uložil kontrolovanému subjektu povinnosť predložiť dokumentáciu preukazujúcu splnenie prijatých opatrení a to v lehote do 31.03.2027.

Správa o výsledku kontroly bola vypracovaná dňa 29.05.2026.

Na základe výsledku kontroly a prerokovania kontrolných zistení boli kontrolovaným subjektom prijaté nasledovné opatrenia na nápravu zistených nedostatkov a na odstránenie príčin ich vzniku:

1. Zabezpečiť dodržiavanie zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov a aktuálnu smernicu primátora mesta Nitry o tvorbe, evidencii, právnom posúdení a zverejňovaní zmlúv, objednávok a faktúr mesta Nitry.
2. Zaviesť elektronický systém na evidenciu vydaných súhlasov na práce a vstupu na pohrebisko.
3. Viest' evidenciu vydaných súhlasov na práce s presnou identifikáciou prác vykonávaných na pohrebiskách zo strany nájomcov, resp. dodávateľov služieb (kamenárov), vrátane záznamov o vytýčení HM, o začatí a ukončení prác.
4. Viest' dokumentáciu v súlade so zákonom č.395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov.
5. Zverejniť na jednotlivých pohrebiskách platné znenie VZN o pohrebiskách v meste Nitra a ich prevádzkovom poriadku.
6. Upozorniť zamestnancov referátu pre správu pohrebísk a cintorínov na dodržiavanie povinností vyplývajúcich z VZN o pohrebiskách v meste Nitra a ich prevádzkovom poriadku, s ohľadom na kontrolné zistenia.
7. Komplexne skontrolovať výstavbu hrobového príslušenstva na základe vydaných súhlasov na práce, s cieľom zabezpečenia ich súladu s platným VZN o pohrebiskách v meste Nitra a ich prevádzkovom poriadku.
8. Pri hrobovom príslušenstve, ktoré je vybudované v rozpore s VZN uplatniť oprávnenie prevádzkovateľa v zmysle § 12 ods. 5 a § 18 VZN o pohrebiskách v meste Nitra a ich prevádzkovom poriadku.
9. Prepracovať a zosúladiť Všeobecne záväzné nariadenie Mesta Nitry č. 4/2022 o pohrebiskách v meste Nitra a ich prevádzkovom poriadku s aplikačnou praxou, identifikovanými nedostatkami a potrebami výkonu správy pohrebísk.
10. Zaviesť elektronický kontrolný systém na pohrebiskách za účelom evidencie vstupov a kontroly výkonu prác dodávateľov služieb.
11. Zabezpečiť finančné krytie na realizáciu elektronického kontrolného systému, vrátane technických prvkov regulácie vstupu.

Táto správa o výsledku kontroly bola prerokovaná na zasadnutí Mestského zastupiteľstva v Nitre dňa 23.06.2026, ktoré prijalo uznesenie č. 192/2026-MZ.

Ing. Oľga Hetényiová, v. r.
hlavná kontrolórka mesta Nitry

Príloha č. 1

Mapové zakreslenie rozmiestnenia HM - Cintorín Dolné Krškany pri železnici.

